

■ JÁN KERUL'

V tomto vydaní magazínu otvárame rubriku, kde sa dozviete niečo zo života musherov. Nie, ako treba trénovať, ale životné príbehy a skúsenosti. Zistíte, že každý je iný, a za každým sa skrýva kus života obetovaného pre to, čo máme všetci spoločné, a tým je pes. Na týchto stranách sa budú odvíjať príbehy sibírskych husky, aljašských

malamutov, grónskych psov, samojedov, ale aj bezpazierových športových psov „alaskánov“. Dozviete sa, že víťazstvá skrývajú veľa potu, odriekania a hlavne obetovania nesmierne veľa času pre štvornohého priateľa, bez ktorého by si mnohí z nás už nevedeli predstaviť náš pozemský život. Prajem príjemné čítanie.

Jaroslav Bánoci a Lukáš Ragaly

Ako prvého vám chcem predstaviť Jaroslava Bánociho, vek 23 rokov, študenta Podnikovo-hospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity. Reprezentoval Slovenskú republiku v kategórii D2 (dva psi a sane) na ME na Donovaloch, kde skončil na prvom mieste. Tu je jeho príbeh.

K severským psom som sa dostal náhodou. Môj kamarát Jaro Nižniansky choval psov plemena sibírsky husky a raz sa ma opýtal, či by som mu neprišiel pomôcť. Prišiel som raz, a potom som už chodil denne. Najprv som bol pomocník, teda človek, čo pomáha pri tréningoch a štartoch na pretekoch. Neskôr som mal možnosť vyskúšať si pretekanie na vlastnej koži, keď mi Jaro požičal jedného svojho psa, a bežal som v kategórii canicross, teda beh so psom. Aj keď to bolo ťažké a ja som ledva dobehol do cieľa, bolo to úžasné. Ten pocit, keď človek a pes závisia na sebe a ťahajú za jeden „povraz“, bol nádherný. Tento šport ma hneď uchvátil a všetky športy, ktoré som robil pred tým, išli bokom. Moje prvé dva roky som stále chodil k Jarovi a on mi aj prvú sezónu požičal dvoch psov. S nimi som sa mohol zúčastňovať pretekov na saniach. A to je už o niečom inom, tá krása, keď pod saňami sviští sneh a psy bežia, sa ani nedá opísať, to treba zažiť. Po sezóne som aj rodinu doma presvedčil, že to nie je len chvíľková záležitosť, a kúpili sme štyroch psíkov.

Mojím najhorším zážitkom bola nočná etapa na Donovaloch pred dvoma rokmi. Štartoval som v kategórii B2, teda so 6 psami. Najväč-

ším problémom bola výbava. Sane boli „šité“ na 2-4 psov a 6 psy si s nimi robili, čo chceli. Problémom bola aj zmrznutá trať, ktorá bola príliš rýchla a tvrdá. Párkrát som aj spadol, ale psy chceli ísť ďalej, a tak ma povláčili po trati. Ako keby toho nebolo dosť, zlomil som jednu lyžu a aj brzdu. Takže, keď som v ten večer došiel do cieľa, bol som nakoniec veľmi šťastný, že sme to ja, aj psy prežili v zdraví. Na ďalší deň som si požičal lepšie sane a už to bolo bez problémov. Na konci sezóny som si už kúpil dobré sane, ktoré zvládnu aj viac psov, a od vtedy je vozenie sa na saniach len pôžitok a žiaden strach. Medzi najkrajšie zážitky patria výlety so psami, teda väčšinou po vrchole sezóny, ak je ešte sneh, zapriahnem všetkých psov do saní a chodíme sa len tak vozíť. Nikde sa neponáhľam, nechám psov, nech si trať vyberú sami, a bežia si tempom, aké im vyhovuje. Viem, že zakrátko sneh zmizne, a my budeme prechádzať dlhé letné večery a čakať na príchod jesenných mrazíkov, aby sme opäť mohli vyraziť.

Jaroslav Bánoci

Jaroslav Bánoci v športovom záporení

Momentálne mám doma 4 sučky plemena grónsky pes. Dve sú ešte šteniatka a dve dospelé. Hlavne do šteniat vkladám veľké nádeje, lebo na budúci rok by som rád súťažil v kategórii so 4 psami. Aj keď psov nemám len kvôli pretekom, rád sa pretekov zúčastňujem a psy tiež. Tú radosť z behu prejavujú pred každým štartom, keď nadšene brešú a skáču. Aj keď sa niekomu môže zdať, že tento šport je príliš náročný, nie je tomu tak. Chovať jedného, dvoch psíkov je finančne tak náročné, ako chodiť na hocikáký krúžok. A bicykel, na ktorom by sa dalo so psami behať, má doma snáď každý. Aj keď treba povedať, že

na čím vyššej úrovni chce niekto tento šport robiť, tým viac do toho musí dávať. Ja mám veľké šťastie, že ma celá moja rodina takto podporuje, lebo bez nich by som nemal šancu sa tomuto krásnemu športu venovať. Patrí im moja vďaka a úspechy, ktoré som v tomto športe dosiahol, sú odrazom každodennej starostlivosti o psov, v ktorej my neustále pomáhajú.

To bol musher, ktorý sa venuje grónskym psom, a na rade je niekto so sibírskymi husky.

Volá sa **Lukáš Ragaly** a pochádza z Vrbova, okres Kežmarok a jeho život je spojený s mushingom a so sibírskymi husky.

Hovorí sa, že pán si vyberá psa podľa svojej povahy. Potvrdzujem, že je na tom niečo pravdy. Husky sa mi zapáčili už od prvého stretnutia, ktoré bolo skôr náhodné ako úmyselné. Zhodou okolností sa tomuto športu venovali dvaja ľudia od nás. Tak som sa dostal k prvej sučke, ktorú som si od nich kúpil. To som nevedel, že každý pes je iný, a na huskyho to platí dvakrát. O tom som sa presvedčil, keď som ju naháňal po dedine tak dvakrát za deň. Ale nie je sa čo čudovať, keďže má ešte stále

sa skrýva za týmto slovom?

vrodené lovecké inštinky. No s pomocou dobrých kamarátov sme dali dokopy prvý koterec, ktorý odolal jej náporom.

Ukojiť jej túžbu po pohybe som skúšal všeličím od bikejoringu, canicrossu až po weight pulling, ale ostal som pri canicrosse, ktorý ma drží dodnes. Časom som chcel ďalšieho psa, lebo s jedným sa toho veľa cez zimu nedá. Získal som staršieho psa a spoločné tréningy sa mohli začať. Tie prvé s dvoma psami pripomínali útoky kamikadze. Psi nevedeli čo majú robiť, ja ešte menej, a tak to občas aj dopadlo. Pády, odreniny a rozbité kolesá na bicykli, boli častou súčasťou tréningu. Časom sme sa ale ja, aj moji psi dostali k tomu, čo chce ten druhý, a potom to už bola zábava. Postupne vysvitlo, že starší pes nestíha, a poviem vám, že vedel všetko, ale ťahať bol pre neho už neznámy pojem. Tento pes bol herec. A to doslova. Vedel kriviť nohy tak, že by ste povedali, že ten si ide nohy polámať v ťahu, až na to, že nefahal.

Ako som sa postupne zoznamoval s týmto športom bližšie, dostal som radu, aby som si vychoval vlastné psy, a to od šteniatok. Tento nápad sa mi pozdával, preto som sa rozhodol to skúsiť. Kamarát mal práve dva svoje vrhy, tak som si kúpil dve roztomilé sučky Kami a Jessy. S týmito sučkami som začal pretekať v roku 2005 na canicrosse v Lučenci, kde som

sa umiestnil na treťom mieste, a pre mňa to bol úspech nevidaný. Prvé preteky a hneď úspech. To človeka psychicky posilní. Od toho okamihu som to začal brať vážne a poctivo som trénoval. Kúpil som prvú trojkoľku, a takisto aj drevené sane. Asi najlepšie bolo naučiť ich povely „do prava“ (dži), „do ľava“ (ho), „stoj“, a tak podobne. Najlepšie je na tom, že povely som sa učil aj ja a, samozrejme, aj sučky. Ale naučili sme sa ich naopak. Teraz ak jeden musher kričí „ho,, ja kričím „dži,,. Predstavte si, že pretekáte a niekto skrikne do ľava, druhý do prava. Ten čo ide za vami je z toho úplne vedľa, lebo nechápe, kde chcem ísť.

Začal som sa špecializovať len na jednu kategóriu - „D1“ záprah s dvoma psami, kde ide nielen o psov, ale aj o mushera - aký je bežec, akú má výdrž a ako vie motivovať svojich psov k tomu, aby vôbec v dvojke behali. Spočiatku som dosiahol s nimi najviac na tretie miesto, ale to bol pre mňa úspech. Ďalej som trénoval, zdokonaľoval sa a učil, čo treba na to, aby som sa stal najlepším na Slovensku v D1. Tento rok sa aj podarilo.

V súčasnosti je po zimnej sezóne, ktorá dopadla nad moje očakávania z pohľadu dosiahnutých úspechov. Čo preteky na Slovensku, to víťazstvo. Absolvoval som aj preteky v Rakúsku, kde som skončil tretí po dosť náročnom konci, kde rozhodovali sekundy. Bola to dobrá skúsenosť. Už len preto, že Rakúšania trénujú viac roviny, pričom my trénujeme skôr do kopcov. Keďže na každej jednej preteky je potrebné zvoliť optimálny tréning podľa toho, čo sa

Lukáš Ragaly

ide behať. Tak prišli na rad aj ME na Donovaloch, kde som mal ale problémy. Prvý a druhý deň dopadli dosť mizerne. Pohyboval som sa na piatom mieste. Až tretí deň sa mi podarilo zabojsovať a vytiahnuť to na celkové tretie miesto a získať bronzovú medailu.

Na tento rok som si predsavzatia splnil a ďalej je cieľ možno majster Európy. To sa ukáže až na budúci rok. A potom, kto vie? Chcel by som sa zúčastniť Majstrovstiev sveta. Toto je môj sen.

Dnes sa predstavili dvaja musheri, ktorí pretekajú v kategóriách D2 (grónsky pes, aljašský malamut a samojed) a D1 (sibírsky husky). Dozvedeli sme sa, že ak sa raz rozhodnete trénovať viac ako dvoch psov potrebujete, kvalitné sane, ak chcete doraziť do cieľa zdraví, je dobré sa naučiť tie správne povely na odbočovanie, aby z vás neboli ostatní zúfalí. Ďalej, že Lukáš sa podobá na svojho psa, a že ak si zadovážite severana, neostanete len pri jednom! Čo priniesol život ďalším? To sa dozviete v ďalšom vydaní.

Lukáš Ragaly so záprahom

Zveme Vás na

INTERCANIS - 42. ročník Mezinárodní výstavy psů všech plemen CACIB-FCI, která se koná ve dnech 28. - 29. června 2008 v areálu Brněnských veletrhů a výstav.

Rozdělení plemen podle skupin FCI:

Sobota: I., III., VI., VII., VIII., X.

Neděle: II., V., IX. + národní, dosud FCI neuznaná plemena

Uzávěrka:

II. - 16. května 2008

Adresa:

INTERCANIS, Vřetičkova 5, 602 00 Brno

Tel.: 543211558, fax: 543212026

e-mail: info@intercanis.cz, http:www.intercanis.cz